

Europæisk mindsteløn. Hvad handler det om?

Alt tyder på, at EU får en ny rammelovgivning om mindstelønninger. Det er første gang, at man i EU lovgiver direkte om løn.

Direktivets indhold ganske kort

Overordnet set er direktivet delt op i to dele:

- Den ene del retter sig mod medlemsstater med lovfastsatte mindstelønninger. Formålet er at sætte nogle rammer, der sikrer, at mindstelønnen er høj nok til, at man kan leve af den. Her er Danmark som udgangspunkt undtaget, da vi har en kollektiv aftalemodel
- Den anden del har til formål at styrke arbejdsmarkedets parter og højne overenskomstdækningen i alle medlemslande. Her står, at medlemslandene skal lave handlingsplaner for, hvordan de vil højne overenskomstdækningen, hvis den ligger på under 80%. Danmark har ifølge DA en overenskomstdækning på ca. 82%

Europæisk mindsteløn: Rigtig diagnose, forkert medicin

Mange europæiske lønmodtagere får ikke en løn, de kan leve af. På europæisk plan er man nødt til at vende den stigende ulighed og bekæmpe fattigdom blandt lønmodtagere. Det er nødvendigt, at lønmodtagerne får lønninger, der muliggør et anstændigt liv. 3F mener, at tilstrækkelige lønninger sikres bedst gennem kollektive forhandlinger og stærke fagforeninger. Stærke fagforeninger er afhængige af en høj organiseringsgrad. Det fremmes ikke gennem en lovbestemt mindsteløn eller politisk indblanding i overenskomstforhandlingerne

3 grunde til 3F synes direktivet er problematisk

- 1. Magt over lønforhandlinger og kollektive aftaler flyttes til EU:** EU har hverken har kompetence på løndannelse eller dækningsgrad. Det er national kompetence og dermed medlemsstaternes ansvar. Det kan ende med at udgøre en problematisk glidebane for den danske model, hvor andre afgørende områder som organisationsretten og strejkeretten kan rammes
- 2. EU-domstolen kan nu blande sig:** Direktivet giver EU-domstolen mulighed for at dømme om national løndannelse. EU-Domstolen risikerer dermed at påvirke danske lønmodtagerrettigheder, helt udenom den danske model
- 3. Løser ikke working poor problemet:** Ingen lønmodtager bliver garanteret et lønloft, i stedet kan en mindsteløn risikere at blive en de facto maksimumsløn og dermed skabe endnu flere working poor

Tydelige danske aftryk på aftalen

Danmark og Sverige har fra starten været ultrakritiske overfor forslaget. Sammen med arbejdsmarkedets parter i de to lande, er der mobiliseret modstand og ryddet ud i tidslerne. Konkret er vi lykkedes med, at:

- ✓ Direktivet ændret til et "rammedirektiv", altså mindre et bindende og mindre detaljeret stykke lovgivning
- ✓ Der er ikke konkrete formuleringer i teksten, som sætter den danske model

under pres fra dag 1

- ✓ Direktivet indeholder nu endnu flere referencer til national praksis og kompetencer end hvad der stod i forslaget fra EU-Kommissionen
- ✓ Det er sikret, at arbejdsmarkedets parter må implementere direktivet og de eventuelle handlingsplaner
- ✓ Der gives ingen nye individuelle rettigheder, hvis de ikke allerede findes nationalt

Hvilke lande er omfattet af hvad i direktivet		
	Lande som fastsætter løn udelukkende ved overenskomster (som Danmark og Sverige)	Lande med lovfastsatte mindstelønninger
Sikre passende mindstelønninger (art. 1)		✓
Fremme overenskomstforhandlinger om løn (art. 4)	✓	✓
Rammer for at opdatere lovfastsatte mindstelønninger og inddragelse af arbejdsmarkedets parter (art. 5 og 7)		✓
Variationer i lovfastsatte mindstelønninger skal være proportionale og ikke-diskriminerende (art. 6)		✓
Adgang til lovfastsatte mindstelønninger (art. 8)		✓
Datakrav (art.10)	✓	✓
Håndhævelse (art.12)	✓	✓

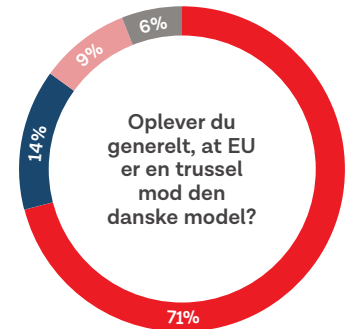
Europæisk mindsteløn. Hvad gør vi?

Bekymrede danske 3F'ere

Overenskomster
Lovgivning
Ved ikke

Ja
Nej
Ved ikke

I høj grad
I lav grad
Hverken/eller
Ved ikke

Kilde: Undersøgelse blandt 3F's tillidsrepræsentanter. Oktober 2020.

En annullationssag ved EU-domstolen

Et annullationssøgsmål er, hvor EU-domstolen kontrollerer, om den nye lovgivning er i overensstemmelse med EU's grundlov. EU-domstolens magt er begrænset til et strengt juridisk synspunkt. Kun regeringen kan anlægge en sag om at få annulleret mindstelønsdirektivet og det skal ske inden for en kort frist på to måneder og 24 dage efter direktivet er officielt vedtaget.

Hvad kan resultatet blive? EU-domstolen kan give Danmark helt, delvist eller ingen medhold i en sag om at annullere mindstelønsdirektivet. Det vil sige, at direktivet kan forblive uændret. Det kan delvist ændres, så fx nogle af artiklerne skal fjernes, eller det kan blive helt annulleret.

Fordelen ved et annullationssøgsmål er:

- 1) EU-domstolen tvinges til at fastsætte præmisser for, om og hvordan direktivet skal tolkes og anvendes
- 2) En domsafgørelse kan trække en streg i sandet i forhold til, hvor langt EU kan blande sig i løndannelsen og det kollektive aftalesystem

Beskyttelsen af den danske model

- 3F anbefaler regeringen at lave et annullationssøgsmål, for at få direktivet helt eller delvist annulleret ved EU-domstolen for manglede hjemmel
- En fortsat høj overenskomstdækning sikrer, at Danmark ikke påduttet kravet om at skulle lave en handlingsplan. Med flere overenskomster og højere organisering af både lønmodtagere og arbejdsgivere beskyttes den danske model fra EU-indblanding
- Arbejdsmarkedets parter har også sikret, at direktivet må implementeres af dem. Her sidder FH og DA klar til at klare implementeringen i Danmark, langt væk fra politikernes lange fingre

Slutspillet

Vedtager EU-institutionerne direktivet i efteråret, skal det implementeres i dansk lov senest to år efter det er trådt i kraft, altså i løbet af efteråret 2024. Beskæftigelsesministeriet mener ikke, at direktivet kræver ny lovgivning i Danmark.

DATO	AKTION
August-oktober	Regeringen, arbejdsgiverne og lønmodtagerne drøfter handlemuligheder for at beskytte den danske model
September-oktober	Direktivet forventes vedtaget i Ministerrådet og Europa-Parlamentet
December	Forventet frist for et annullationssøgsmål
Efteråret 2024	Frist for implementering af direktivet i alle 27 EU-lande (Danmark skal kun implementere dele)
Ukendt dato	En sag ved EU-domstolen, der evt. kan påvirke Danmark

EU-Chef,
Nadja Lundholm Olsen
nadja.olsen@3f.dk
+45 60 25 34 72